

Bijbelstudie 3: donderdagmorgen 9 november 2017

1. Zingen: Psalm 119: 67
2. Gebed
3. Lezen: Jakobus 1: 19 – 27
4. Mededelingen – zie briefje secretaresse
5. Inleiding

Het geloof is gehoorzaam aan het Woord (Jakobus 1: 19 – 27)

Bij **vs. 19** begint duidelijk een nieuw gedeelte. Daar wijst ook de aanspraak 'mijn geliefde broeders op'. Dit stuk is typerend voor de brief van Jakobus: hij vermaant tot een waarachtig christelijk leven. Hier in het algemeen, meestal in combinatie met concrete misstanden. Jakobus roept de gelovige op om 'snel' te zijn tot het horen, langzaam tot het spreken. Dit is waarschijnlijk een citaat uit de Joodse wijsheid, want Jakobus schreef aan de Jodenchristenen. Wat bedoelt Jakobus met het 'horen'? Geduldig luisteren naar anderen. Gelijk gevolgd door langzaam te zijn tot spreken. Meer dan een westerling kan de Semiet zich uiten in een stortvloed van woorden en ontbreekt daarbij de zelfbeheersing. Vandaar traag, langzaam tot toorn. In dit verband ligt er ook een relatie met vers 21, want deze dingen kunnen er volgens Jakobus toe bijdragen in een positieve zin: dat men ook op de juiste manier zal luisteren naar het Woord. Rechtvaardige toorn, die het opneemt voor het recht Gods, komt pas laat, na ernstig overleg.

Vers 20 geeft een nadere motivering van het slot van vers 19. Jakobus legt dit op zijn eigen wijze uit, want hij spreekt van de toorn van een man, maar hij bedoelt daarmee de mens in het algemeen. Zo ook in vers 8 en vers 12. Waarom moet een mens langzaam zijn tot toorn? Omdat zo de gerechtigheid van God niet bewerkt wordt. Jakobus herinnert hier aan de Bergrede. De Heere Jezus spreekt daar van een tweeërlei gerechtigheid: de gerechtigheid van de Farizeeën, die bestond uit een uiterlijk houden van de wet van Mozes en de ware gerechtigheid, die bestaat in het najagen van de geboden van God met een rein hart. Jezus laat daar zien wat de ware gerechtigheid inhoudt. Voor de zondige mens onbereikbaar, omdat de gerechtigheid die voor God kan bestaan in het gericht, gans volkomen en aan de Wet Gods in alle stukken gelijkvormig moet zijn (Matth. 5: 48). De toorn van de man gaat namelijk in tegen het gebod van de naastenliefde, een gebod dat Jakobus zeer ter harte gaat. Wat zo'n handelwijze verstoort het leven binnen de gemeenschap, zoals God het graag wil hebben. Misschien al in de richting van Jakobus 4, waar het over 'strijden en vechten' gaat. In het hele N.T. wordt meerdere keren gewaarschuwd tegen de toorn (Matt. 5:22; Rom. 12:19; Ef. 4:26, 31; Kol. 3: 8; 1 Tim. 2:8; en Titus 1:7).

Tussen **vers 20 en 21** is een oorzakelijk verband. Hoe? De uitspraak in vers 20 is de basis, de grondslag, het fundament voor de leefregel die Jakobus hier geeft. Hij vergelijkt het afleggen van de toorn, de boosheid en vuilheid met het afleggen van een kleed, gewaad. De vuilheid wijst op besmetting, de toestand van onreinheid, die steeds tot zonde leidt. Overvloed van

boosheid spreekt van een verkeerde gezindheid, waaruit geen goed kan voortkomen. De vuilheid van die aanwezig is doet de boosheid naar buiten komen. Deze beide begrippen hebben betrekking op het heidense verleden, dat de gelovigen sinds hun doop achter zich hebben gelaten, maar dat zich in hun leven toch telkens weer laat gelden. Het is een merkwaardig beeld, wat het gaat om zaken die in ons hart zijn, maar afgelegd kunnen worden als een kleed/gewaad. Wel vertroostend, omdat de vuilheid nog niet geheel is samengegroeid, maar afgelegd kan worden. Telkens vermaant Jakobus hen om dat steeds te doen. Het positieve in dit vers is, dat de lezers opgeroepen wordt om het in hen geplante Woord, dat is het Evangelie in al zijn consequenties aan te nemen, ter harte te nemen. Het Woord heeft in hen wortel geschoten, of het vrucht draagt hangt er mede van af hóe zij het aannemen: met zachtmoedigheid, zonder zich in toorn er tegen te verzetten. Zachtmoedigheid staat tegenover toorn (vs. 20). Het geplante woord is het Woord der waarheid (vs. 18). Waarom is er meer rede om dat Woord ter harte te nemen? Het heeft reddende, verlossende kracht. Dat kan hen redden uit het gericht van God. Zielen heeft hier de betekenis van hun leven of voor henzelf. Taalkundig is dit een pars pro toto (deel voor geheel) uitdrukking. We vinden dat ook in Ps. 72:13; 121:7; Mark. 8: 35; Joh. 10:11; Hand. 2:41.

Vers 22 is de oproep om daadwerkelijk te laten zien dat het geplante Woord ter harte genomen wordt. Daders des Woords. Maar dat niet eenmalig, maar Jakobus gebruikt een tijd, die aangeeft, dat het voortdurend nodig is: blijft daders des Woords. Ze moeten in de praktijk brengen wat ze gehoord hebben. Opnieuw ligt deze oproep in de lijn van het onderwijs van de Heere Jezus (Matth. 5:19; 7:21,26; Luc. 11:28; Joh. 9:31; 15:14). Wie toch van mening is dat hij/zij zich kan beperken tot horen alleen, de misleidt zichzelf. Letterlijk staat er: er naast redeneren. Je maakt je op het punt van de ware vroomheid maar wat wijs, die bedriegt zichzelf in dat opzicht.

In vers 23 komt Jakobus met het motief voor zijn stelling uit het vorige vers 22: hij doet dat aan de hand van een vergelijking, zie ook Matth. 7:26. Een natuurlijk mens kijkt in de spiegel en vergeet snel hoe hij er uitzag, dus heel vluchtig. Wie alleen maar hoorder is van het Woord maakt zich volgens Jakobus schuldig aan een soortgelijke oppervlakkigheid. Dat wil Jakobus hier aan het licht brengen. Zo ziet de hoorder Gods Woord (Wet) en het laat geen indruk bij hem achter, ze wordt geen kracht in zijn leven.

In het volgende **vers: 24:** trekt Jakobus de vergelijking door. De hoorder had de gelegenheid om zichzelf in het Woord als een spiegel te bekijken en daaruit de consequenties te trekken voor zijn verdere levenswandel. Van dit laatste komt helaas niets terecht, als iemand alleen maar hoorder wil zijn van het Woord.

Jakobus gaat in **vers 25** nog eens precies uitleggen wat hij met dit beeld bedoelt, nu doet hij dat met een tegenstelling. Tegenover het vluchtig kijken, stelt hij nu het 'zich voorover buigen' nl. om iets goed te kunnen zien en in zich op te nemen (vgl. Joh. 20: 5, 11; en 1 Petr. 1: 12). Welk beeld roept hij op? Van de vrome Jood, die zich voorover buigt over de Thora

om die heel aandachtig te kunnen bestuderen. Zo moeten de lezers van zijn brief zich verdiepen in het Woord. Als het goed is gaat dit veel dieper dan het bekijken van zichzelf in een spiegel. Buigen over 'de volmaakte wet', moet het doel zijn. Jakobus noemt de wet volmaakt. Bij de wet moeten we in het bijzonder denken aan wat het Woord van God van ons vraagt om Gods wil te doen. Volmaakt heeft hier de betekenis van: op één doel gericht.

Als die wet in ons hart geschreven is, brengt zij ons vrijheid. Het Woord verandert ons van binnenuit, zo maakt die wet ons vrij voor een heel nieuwe manier van leven (zie Romeinen 8: 1-17) Het blijven verdiepen in de volmaakte wet (blijven, uithouden) staat tegenover 'weggaan' in vers 24. Wanneer de lezers zich steeds weer over die wet buigen, dat zullen zij geen vergeetachtig hoorder zijn. Vergetelijk, vergeetachtigheid moeten we verbinden met vergeten uit vers 24. Maar integendeel zullen ze een dader des werks zijn d.i. iemand die werkelijk doet wat God voorschrijft. Daardoor zullen ze zalig zijn. We komen daar in hoofdstuk 2 nog op terug. Uit de vruchten van zijn geloof mag hij verzekerd zijn van zijn aandeel in Christus.

Jakobus vat in **vers 26** de hele pericoop samen: hij grijpt terug naar vers 19: langzaam spreken. Wie denkt dat hij godsdienstig is en zijn tong niet in toom houdt, dus het tegendeel, waartoe Jakobus oproept, die misleidt zich zelf. Het woord hart staat voor het geheel: zichzelf. In de Bijbel met uitleg staat: wie meent godsdienstig te zijn, maar ondertussen bewust doorgaat met roddelen, lasteren en liegen, die misleidt zichzelf. IJdel is leeg, wordt ook wel gebruikt voor de afgodendienst. Deze godsdienst is zinloos, en dood. Hier wordt niet uitgewerkt dat als gerechtigheid voor God kan bestaan. Wellicht zinspeelt Jakobus al op hoofdstuk 3 over de gevaren van de tong en in hoofdstuk 4 als het gaat over strijden en vechten.

We komen toe aan het laatste vers van dit hoofdstuk en ook van onze pericoop: **vers 27**

Vers 26 eindigt met godsdienst en vers 27 begint er mee, althans in het Grieks. Stond in vers 26 centraal welke godsdienst ijdel is, hier wordt gezegd wat de ware godsdienst inhoudt. Wat verstaat Jakobus hieronder? Allereerst dat die voor God en (de) Vader zuiver en onbevlekt is. Opnieuw een typisch Joodse uitdrukking: 'voor God en de Vader'. Het betekent: in de ogen van God de Vader. Waar wordt deze zuivere en onbevleete godsdienst door gekenmerkt?

- a. omzien naar weduwen en wezen in hun verdrukking (druk). Weer zien we de lijn van het O.T. o.a. Deut. 14:29; Jesaja 1:7 en ook in het N.T. Hand. 6: 1 en 1 Tim. 5:3. De positie van weduwen en wezen was niet te benijden. Geen rechtsbescherming (gelijkenis van de onrechtvaardige rechter uit Lukas 18). Ze moesten vaak geweld trotseren >> verdrukking. Maar weduwen en wezen staan als voorbeeld voor allen die verdrukt worden.
- b. Afstand, distantie nemen van de wereld is een twee kenmerk. Jakobus bedoelt hier met wereld, de boze wereld, die God vijandig is. De wereld die helemaal opgaat in

genoegens van deze tijd en aan rijkdom is verslinderd. Het is een bewijs van een zuivere en onbevleete vroomheid als men zich van de besmetting van deze wereld weet vrij te houden. Onbesmet bewaren wordt bedoeld in morele zin; zie 1 Tim. 6:14; 2 Petrus 3:14). Bewaren wijst op het duurzame karakter (het houden van de geboden).

In beide elementen van de ware vroomheid gaat het om 'het doen van het Woord' en zo vermaant Jakobus in de verzen 12-27 ons om positief daders te zijn van het Woord Gods, dat betekent in negatieve zin breken met de wereld, breken met de onreinheid in het eigen hart, waken tegen de zonde, die aan de deur ligt en positief dat de gelovige als een 'levend offer, heilig en voor God welbehaaglijk moet zijn. Zo iemand misleidt zich niet, is zachtmoedig en houdt zijn tong in toom. Hij beteugelt zijn spreken, zoals een bit het paard beheerst.